

POPULARNONAUKOWY OPIS BADAŃ PROWADZONYCH W RAMACH ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Pośród wielu zmian, które widoczne są w nauce, systematyczny wzrost współpracy jest jednym z najbardziej znaczących. Intensyfikacja współpracy wywołała zwiększenie badawczego zainteresowania tym zjawiskiem. Jednakże obecne rozumienie współpracy jest nadal fragmentaryczne, mimo że jest kluczowe w zrozumieniu procesów wytwarzania wiedzy (Katz i Martin, 1997). Dotychczasowe badania wskazują, że polscy naukowcy różnią się we wzorach współpracy w stosunku do naukowców zachodnich, a system polskiej nauki znajduje się na peryferiach nauki światowej (Leydesdorff i Wagner, 2008)

Badanie składa się z 3 części, które mają odpowiedzieć na następujące pytania:

- Czy polscy naukowcy nawiązują współpracę zgodnie z teoretycznym modelem centrum i peryferii?
- Czy przynależność do ośrodka centralnego bądź peryferyjnego wpływa na personalne sieci współpracy naukowców?
- Co wpływa na ocenę wartości zasobów w wymianie pomiędzy naukowcami? Czy jest to przynależność naukowców do ośrodka centralnego bądź peryferyjnego? Czy są to niejawnie normy obowiązujące w środowisku naukowym? Które z typów zasobów są kluczowe do włączenia się w wymianę z perspektywy naukowców pracujących w ośrodkach peryferyjnych?

Badania oparte są o teorie centrum i peryferii, które mówią o różnicowaniu strukturalnym współpracy i o różnicach w akumulacji zasobów.

Pojawiające się w ostatnich latach analizy polskiego środowiska naukowego wskazują na charakterystyczne dla polskiego środowiska naukowego zjawiska, takie jak mała mobilność, bardzo ograniczona współpraca ze międzynarodowym środowiskiem naukowym, zjawisko „chowu wsobnego”, czyli praca w jednym ośrodku naukowym od początku do końca kariery (por, Kwiek, 2015, Antonowicz, 2015). W pojawiających się analizach dominuje podejście neoinstytucjonalne, brakuje jednak analiz sieci społecznych, które są powszechnie wykorzystywane do analizy środowiska naukowego na świecie. Socjologowie wskazują na przykład, że centrum narzuca peryferiom zasady gry (Bourdieu, 1998) w zakresie publikacji naukowych (Passi, 2005). Naukowcy ośrodków centrum inaczej identyfikują też aktywności zawodowe, kluczowe dla rozwoju kariery (Hermanowicz, 1998).

Projekt ma wnieść wkład w: (1) badania struktury centrum i peryferii w nauce, w tym szczególnie angażowania się peryferii we współpracę z centrum i innymi peryferiami oraz wskazanie istnienia struktury centrum i peryferii w nauce uprawianej lokalnie; (2) zrozumienie procesów pojawiania się współpracy naukowej i tworzenia wiedzy na poziomie indywidualnym i roli peryferyjności instytucji w tym procesie; (3) wykorzystanie teorii wymiany w rozumieniu procesów pojawiania się współpracy naukowej i tworzenia wiedzy oraz sposobów wykorzystania różnego typu zasobów w współpracy naukowej, jak również wskazanie norm regulujących wymianę zasobów pomiędzy naukowcami; (4) rozwój metodologii badania współpracy naukowej i tworzenia wiedzy, ponieważ łączy dane jakościowe i ilościowe w podejściu *mixed methods* oraz bazuje na sieciach wymian jako podstawie do badania sieci współpracy naukowców.

Badania oparte są o mieszane techniki badawcze. Łączą analizę danych ilościowych (danych o współautorstwie) oraz danych jakościowych (60 wywiadów w polskimi naukowcami).

Antonowicz, Dominik. "Perspektywa neoinstytucjonalna w badaniach nad przemianami szkolnictwa wyższego w Polsce." *Nauka i Szkolnictwo Wyższe* 1 (45) (2015): 75-94.]

Bourdieu P (1988) *Homo Academicus*. Stanford, CA: Stanford University Press.

Katz, J. Sylvan, and Ben R. Martin. "What is research collaboration?." *Research policy* 26.1 (1997): 1-18.

Leydesdorff, Loet, and Caroline S. Wagner. "International collaboration in science and the formation of a core group." *Journal of Informetrics* 2.4 (2008): 317-325.

Paasi, Anssi. "Globalisation, academic capitalism, and the uneven geographies of international journal publishing spaces." *Environment and Planning A* 37.5 (2005): 769-789.

Hermanowicz, Joseph C. "The presentation of occupational self in science." *Qualitative Sociology* 21.2 (1998): 129-148.